

Fra: Agnete Sommerset <agnete.sommerset@samfunnsbedriftene.no>

Sendt: onsdag 18. november 2020 11:11

Til: Janne Hovdenakk <Janne.Hovdenakk@follobrannvesen.no>

Emne: SV: Tilbakemelding på vurdering fra Samfunnsbedriftene

Hei Janne,

Jeg har nå lest innspillet nedenfor, og jeg tror egentlig at vedkommende advokat og jeg er enige om det meste. Jeg har følgende kommentarer:

1. Det er riktig at IKS-loven § 4 i utgangspunktet stiller krav om enighet i representantskapet ved endringer i selskapsavtalen på de punkter som fremgår i § 4 tredje, jf. første ledd. Det handler blant annet om hvem som er deltakere og om eier- og ansvarsandel/økonomiske forpliktelser – slik som her. For en del andre spørsmål av noe mindre viktighet kan det imidlertid besluttes saker med 2/3 flertall i representantskapet. Da er det heller ikke krav om at vedtaket skal godkjennes i hver kommune.
2. I dette tilfellet har det skjedd et eierskifte som følge av en kommunesammenslåing. Endringer i selskapsavtalen på dette punktet må alle være enige om. Selskapsavtalen skal som kjent reflektere reelt eierskap.
3. For å komme til enighet må man forhandle. Jeg forsto det slik at representantskapet var enige om innholdet som ble fremlagt for hver eierkommune. Men når en av eierkommunene ikke er enige i innholdet som deres eierrepresentant har vært med på å innstille på, må hele representantskapet i selskapet tilbake og forhandle på nytt.
4. Det er grunn til å påpeke at en kommunesammenslåing kan føre til et godt begrunnet behov for endring av andre punkter i selskapsavtalen enn bare kommunenavn og en sammenslåing av eier/ansvarsprosjenter på de to tidligere kommunene. Jeg viser i denne sammenheng til en FOU-rapport som KS-advokatene utarbeidet for oss i 2016 om konsekvenser for selskaper ved kommunesammenslåing:

<https://www.ks.no/contentassets/0f129716777c400f9ed9ce8199ec2a89/rapport.pdf>

På side 37 finner dere noen nyttige eksempler om behov for endringer i selskapsavtalen i tilfeller som dette:

«Ved kommunesammenslåing vil eierbrøken bli en annen. Det blir færre deltagere i selskapet og dette påvirker eierbrøken. Eierbrøken vil kreve endring av selskapsavtalen. Det følger av iksl. § 4, tredje ledd nr. 7 at eierandelen skal fremgå av selskapsavtalen. Det betyr at deltagerne må sørge for å få endret selskapsavtalen etter en kommunesammenslåing. Spørsmålet er om det er fra det tidspunkt selskapsavtalen endres, eller fra det tidspunkt kommunesammenslåingen trer i kraft at endring av eierbrøken trer i kraft. Verken inndelingsloven eller lov om interkommunale selskaper løser dette spørsmålet.

Hvis selskapsavtalen ikke blir endret, vil den i mellomperioden frem til den endres være i strid med loven. Realiteten er likevel at eierbrøken må anses endret fra det tidspunkt kommunesammenslåingen trer i kraft, selv om det tar tid før selskapsavtalen er endret.

Endring av eierbrøken kan også bety en endring av maktfordelingen blant deltagerne på samme måte som ved endringer på eiersiden i et aksjeselskap. Dersom stemmeretten i selskapsavtalen er knyttet opp mot eierbrøken, vil maktbalansen mellom eierne kunne bli vesentlig endret. Dette kan få betydning for de øvrige deltagerne på slik en måte at det kan utløses et behov for å si opp deltagerforholdet dersom deltagerne ikke blir enige om en ny fordeling av stemmeretten.

Et annet eksempel som kan endre maktbalansen og som er vesentlig forskjell fra aksjeselskaper, er der hvor stemmeretten er gjort uavhengig av eierandelene. I et aksjeselskap er hovedregelen at én aksje gir én stemme. Det betyr at en kommune som eier flere aksjer vil ha flere stemmer. I et IKS er vanligvis ikke antall stemmer knyttet opp mot eierandelene. Hvis selskapsavtalen angir at hver eier skal kun ha én stemme, uavhengig av

eierandelene, vil en nye stor-kommune ikke få med seg stemmene til de kommunene som inngår i kommunesammenslåingen. Den nye stor-kommunen vil bare få én stemme. Dette betyr at det relativt sett vil skje en endring i maktbalansen mellom kommunene etter en kommunesammenslåing og som kan utløse behov for endring av selskapsavtalen. Dette kan eksemplifiseres med et IKS med fem eierkommuner og en selskapsavtale som gir hver eierkommune én stemme hver. Hvis én kommune ønsker flertall for et vedtak, kreves det at tre av fem kommuner stemmer for vedtaket. Dersom tre av eierkommunene slår seg sammen til en ny kommune, vil antall eierkommuner bli redusert til tre eierkommuner i selskapet. For å oppnå flertall etter kommunesammenslåingen, kreves det at to av tre kommuner stemmer for vedtaket. Relativt sett har de tre tidligere kommunene tapt på kommunesammenslåingen dersom selskapsavtalen forblir uforandret med hensyn til stemmeantallet. Det er heller ikke enkelt å endre selskapsavtalen. Endring krever som hovedregel enstemmighet jf. lov om interkommunale selskaper § 4.»

5. Dersom deltakerne ikke blir enige om andre sentrale endringer i selskapsavtalen, vil det være ulike alternativer for deltakerne:
 - a. videreføre selskapsavtalen med bare de strengt nødvendige endringer som kreves for at avtalen skal være i henhold til loven
 - b. den enkelte deltakerkommune må vurdere om man kan være med videre i samarbeidet på det grunnlaget
 - c. dersom en deltakerkommune kommer til at man vil ut av samarbeidet, må man følge regler for uttreden i IKS-loven § 30
 - d. dersom ingen deltakere finner det hensiktsmessig i å fortsette samarbeidet på det grunnlaget, kan man oppløse selskapet i tråd med reglene i § 32

Jeg håper dette var klargjørende, og at jeg har forstått tilbakemeldingen fra advokaten til den ene eierkommunen.

Beste hilsen,
Agnete Sommerset
+47 99 24 79 88

 Samfunnsbedriftene

Haakon VII's gate 9, Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
samfunnsbedriftene.no | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Fra: Janne Hovdenakk <Janne.Hovdenakk@follobrannvesen.no>

Sendt: onsdag 18. november 2020 10:17

Til: Agnete Sommerset <agnete.sommerset@samfunnsbedriftene.no>

Emne: VS: Tilbakemelding på vurdering fra Samfunnsbedriftene

Hei

Forsøkte å ringe deg. Har videresendt tilbakemeldingen din til representantskapsleder, og fått denne tilbakemelding som vi trenger en kommentar/uttalelse på. Har du mulighet til dette?

Det er beklageligvis press på tid, så dersom du har mulighet er det fint om du kan prioritere det.

Mvh

Janne Hovdenakk
Fungerende brannsjef
Follo Brannvesen IKS

Teglveien 18b, 1400 Ski. Org: 971011661

Sentralbord: 64 85 10 00
Direkte: 95 75 34 28
www.follobrannvesen.no

Hei

Vår advokatkontor forstår noe saken litt annerledes.

Det er i dag en selskapsavtale som regulerer ansvar og plikter for de deltakende kommuner i IKS selskapet. Avtalen kan ikke ensidig endres av et flertall, men krever enighet mellom partene.

At det har skjedd en kommunesammenslåing mellom to av deltakerne løser ikke deltakerne fra selskapsavtalen. Det betyr kun at den nye kommunen har rett til, og plikt til, å tre inn i det som før var Oppegård og Ski sine rettigheter og plikter etter avtalen. Kommunesammenslåingen innebærer kun at rettighetene og pliktene etter selskapsavtalen forvaltes av en ny eier. Dette fremkommer også av det skrivet som ligger vedlagt, der det fremgår:

Ved kommunesammenslåing skjer det en form for eierskifte ved at den nye kommunen overtar rettigheter og forpliktelser fra den eller de kommunene som inngår i den nye kommunen. Det antas å gjelde et selskapsrettslig kontinuitetsprinsipp slik at de rettigheter og forpliktelser eierkommunen(e) har i selskapet som utgangspunkt videreføres uendret når denne kommunen slår seg sammen med en annen kommune. Kommunesammenslåingen fører ikke i seg selv til at deltakelsen, ansvaret eller rettighetene i IKS-et opphører. Deltakerforholdet blir altså med over til ny kommune, hvis ikke den nye kommunen i stedet velger å tre ut av selskapet.

IKS loven §26 regulerer forholdet. I dette tilfellet bør selskapsavtalen endres slik at ny deltakers navn fremgår av avtalen, samt å klargjøre de andeler av selskapet som den nye eieren trer inn i. Dette er lik det Oppegård kommune og Ski kommune hadde forut for kommunesammenslåingen. Nesodden kommune har ikke motsatt seg dette.

Det denne ene kommunen har motsatt seg er at representantskapet har benyttet anledningen til å fremforhandlet en ny selskapsavtale som vesentlig endrer deltakernes forpliktelse i selskapet. Dette kan ikke utledes hverken av IKS loven §26 eller §4. Som det også fremgår av vedlagte brev:

For Follo Brannvesen IKS sin del vil denne bestemmelsen bety at den nye kommunen skal tre inn i de samme rettigheter og forpliktelser som de to sammenslåtte kommunene hver for seg hadde.

Minimumskravene til en selskapsavtale er at den blant annet skal gjengi hvem som er deltakere, eierandel og ansvar, samt antall styremedlemmer og medlemmer i representantskapet. Hensynene bak at selskapsavtalen skal gjengi de reelle eierforholdene. Disse kravene er det fullt mulig å oppnå, uten å fremforhandle en ny selskapsavtale som vesentlig forrykker beregningsgrunnlaget og kostnadsfordelingen.

Det er viktig å skille mellom de endringer som må skje som følge av kommunesammenslåingen, og de forslag til endringer som representantskapet har fremmet ut over de krav IKS-loven stiller.

I vår situasjon har ingen motsatt seg at navn på deltaker kommuner endres etter kommunesammenslåingen, eller at ny stor-kommune trer inn i de rettigheter og plikter som hhv. Oppegård og Ski kommune hadde før sammenslåingen. Dette vil oppfylle de krav IKS-loven setter, jf. §26 og §4.

Det en kommune ikke har samtykket til er forslaget om vesentlige endringer av innholdet i selskapsavtalen (ny kostnadsfordeling). Dette er endringer som deltakerkommunene rettmessig kan reservere seg mot, og som etter gjeldende selskapsavtale kreve enighet mellom partene.

Det er således ikke riktig at det er den ene kommunen som må si opp gjeldende avtale. Det er de deltakerkommune som ikke ønsker å videreføre gjeldende selskapsavtale, som evt. må si opp avtalen. Inntil gjeldende selskapsavtalen sies opp på de i avtalen avtalte vilkår, er samtlige deltakere forpliktet til å etterleve innholdet i avtalen. Den av partene som evt. misligholder innholdet i avtalen, vil kunne bli stilt til ansvar.

Advokaten slutter seg til det som avslutningsvis står i vedlagte brev, og som er dekkende for Nesodden kommune sitt ståsted;

For å komme raskt i mål med ny avtale, kan det være hensiktsmessig å vurdere om man først skal revidere avtalen på de punktene man kan bli enige om. Det viktigste for selskapet er å raskt få avtalen til å gjenspeile de reelle eierforholdene.

Konklusjon

Selskapsavtalen bør endres slik at det fremgår hvem som trer inn i Oppegård kommune og Ski kommune sine forpliktelser i avtalen.

Det øvrige innholdet i selskapsavtalen kan ikke endres uten etter enighet mellom deltakerne. Dersom det ikke er enighet om endring av selskapsavtalen, må de som ønsker seg ut av nåværende avtale, si opp denne. De som sier opp avtalen vil først være fri sine forpliktelser etter avtalen, på det tidspunkt oppsigelsesfristen utløper.

Veien videre

Det er først på det tidspunkt at oppsigelsesfristen utløper etter at samtlige deltakere har sagt opp avtalen, at Nesodden kommune vil stå utenfor selskapet. Om ikke alle deltakere sier opp, videreføres selskapet mellom disse.